

Is Nederland wel zo democratisch als wij graag denken?

Enige maanden geleden verscheen een boekje van Joris Luyendijk over het informele circuit tussen lobbyisten, journalisten en parlementariërs. Van dat boekje valt veel te leren. Als je niet hoort bij een vrij beperkte Haagse kring, waar je je eventueel in kan kopen door veel geld aan bekwame lobbyisten uit te geven, dan word je in het algemeen niet gehoord. Bovendien doen belanghebbende partijen er alles aan om eventuele opposenten, of slachtoffers, buiten het besluitvormingsproces te houden. Twee voorbeelden, die ik overigens al eerder behandeld heb in deze column, zullen veel duidelijk maken. Zojuist lijkt de regering besloten te hebben een miljard euro subsidie te geven voor de bouw van een tachtigtal windmolens, stuk voor stuk veel hoger dan de Euromast, voor de kust van Urk, Flevoland en Zuidwest-Friesland. Het gaat hier om majeure ingrepen in beschermde landschappen, waarvan een deel zelfs op de Werelderfgoedlijst staat. De bevolking krijgt grote geluidsoverlast en het woongenot gaat sterk achteruit. De 's nachts verlichte masten zullen zelfs bij goed weer vanuit Noord-Holland zichtbaar zijn. Economisch gezien is het een rampenplan. Men adverteert dat hiermee 900.000 huishoudens van stroom voorzien worden, maar dit gaat uit van de maximumcapaciteit. De wind waait vaak niet en de gemiddelde productiviteit kan worden ingeschat op circa 25 procent van het maximum. Daarom dienen de conventionele energieproducenten, lees kolencentrales, onverminderd stand-by te staan, wat leidt tot hoge backupkosten. Er is geen enkele berekening waaruit blijkt dat windmolens ooit zullen kunnen draaien zonder aanzienlijke subsidie. Met de cijfers en termen over huishoudelijke consumptie wordt goedkope demagogie bedreven. Zoals onze premier Rutte in de verkiezingstijd al zei: "windmolens draaien niet op wind maar op subsidie". De subsidie gaat toe naar enkele windmolenfabrikanten en vooral naar een dertigtal boeren die voor het beschikbaar stellen van hun land elk een bedrag van tonnen per jaar gaan beuren. De bevolking van Urk is al jaren in opstand, maar vraagt vergeefs belet bij de autoriteiten. Ze worden niet gehoord. De windmolenlobby houdt ze weg van tafel. De groep Urk brieft gaat in arren moede in beroep bij de Raad van State. En wij als belastingbetalers worden bij de neus genomen en kunnen de rekening betalen.

Op dezelfde wijze, maar dan nog veel erger, worden

ouderen en zo'n 2,6 miljoen gepensioneerden weggehouden van de onderhandelingen in de Stichting van de Arbeid. Het gaat hier om belangrijke aantastingen van het pensioen, waarvoor zij tientallen jaren pensioenpremie hebben betaald. Het gaat hier in de praktijk om buiten werking stellen van de inflatiecorrectie, wat over twintig jaar leidt tot een halvering van de koopkracht van ons pensioen, het afschuiven van elk beleggingsrisico op de gepensioneerden en in noodgeval zelfs tot afstempeling van de nominale waarde. Je zou toch zeggen dat de belanghebbende gepensioneerden als gelijkberechtigde partij hierover zouden moeten kunnen meepraten. Maar nee, de "sociale" partners in de Stichting van de Arbeid houden krampachtig de deuren dicht. De minister wil pas serieus praten met gepensioneerden over een aantal maanden, lees: wanneer alle besluiten door het parlement genomen zijn. Kamerleden, op de heer Uhlenbelt van de SP en mevrouw Koser Kaya van D66 na, houden zich oostindisch doof onder constante pressie van de "sociale" partners. Het is duidelijk dat dit moet leiden tot acties van gepensioneerden buiten de geëigende kanalen om. Ik denk hierbij aan juridische acties die door enige juristen van naam, zoals Schoordijk en Vonk, als allerminst kansloos worden bestempeld. Ook wordt van verschillende zijden, zoals door de Vereniging van Effecten Bezitters (VEB) en de koepelorganisatie Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG), gesuggereerd dat een parlementaire enquête naar het gedrag van werkgevers en pensioenfondsen in de jaren negentig inzake het toekennen van premievakanties, VUT-pensioenen en terugstortingen meer dan gewenst is. Met name de gebeurtenissen bij het ABP, waarover onlangs de heren prof. Jean Frijns en prof. Jan van de Poel als kenners bij uitstek een boekje opendeden, vragen om nader onderzoek. Een Stichting Pensioenbehoud is reeds opgericht. Maar ook politiek rommelt het. Bij de komende verkiezingen zal de partij 50Plus gaan meedoen. Het is een product van de ervaren party-maker Jan Nagel. De partij zal het pensioenprobleem vanuit de optiek van ouderen gaan behandelen. Het lijkt niet uitgesloten dat deze partij daardoor in de Eerste Kamer zal belanden met vijf tot tien zetels. Daarmee zal ze comfortabel op de wip zitten en het hele wetgevingsproces kunnen frustreren. De zittende partijen moeten dan niet ach en wee gaan roepen, want ze hebben het over zich zelf afgeroepen.